

Niezbędne wymagania edukacyjne z geografii na poszczególne oceny w klasie 7

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
1. Środowisko przyrodnicze Polski				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •podaje całkowitą powierzchnię Polski •wymienia kraje sąsiadujące z Polską i wskazuje je na mapie •wymienia najważniejsze wydarzenia z przeszłości geologicznej Polski •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plejstocen, holocen, rzeźba polodowcowa (glacjalna), ciśnienie atmosferyczne, niż baryczny, wyż baryczny, lesistość</i> •wymienia formy terenu utworzone na obszarze Polski przez lądolód skandynawski i lodowce górskie •wymienia pasy rzeźby terenu Polski i wskazuje je na mapie •podaje nazwy mas powietrza napływających nad terytorium Polski •wymienia czynniki, które warunkują różnicowanie temperatury powietrza i wielkość opadów w Polsce •określa przeważający kierunek wiatrów w Polsce •opisuje budowę systemu rzecznoego na przykładzie Wisły lub Odry •wymienia przyczyny powodzi w Polsce •określa na podstawie mapy ogólnogeograficznej położenie Morza Bałtyckiego •podaje główne cechy fizyczne Bałtyku •wymienia różne rodzaje lasów w Polsce •wskazuje na mapie przebieg granic Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •omawia cechy położenia Europy i Polski na podstawie mapy ogólnogeograficznej •opisuje granicę między Europą a Azją na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy •wymienia ruchy górotwórcze, które zachodziły w Europie i w Polsce •wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej góry fałdowe, zrębowe oraz wulkaniczne w Europie i w Polsce •wymienia zlodowacenia na obszarze Polski •podaje cechy klimatu Polski •podaje zróżnicowanie długości okresu wegetacyjnego w Polsce na podstawie mapy tematycznej •opisuje wody powierzchniowe Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej •wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski obszary zagrożone powodzią •potrafi wymienić przykłady zbiorników zaporowych w Polsce •omawia strukturę gatunkową lasów w Polsce •wskazuje na mapie Morza Bałtyckiego jego największe zatoki, wyspy i cieśniny •odczytuje wartości temperatury powietrza i wielkość opadów atmosferycznych z klimatogramów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia, jak powstał węgiel kamienny •charakteryzuje na podstawie map geologicznych obszar Polski na tle struktur geologicznych Europy •omawia na podstawie mapy ogólnogeograficznej cechy ukształtowania powierzchni Europy i Polski •opisuje rozmieszczenie surowców mineralnych w Polsce na podstawie mapy tematycznej •charakteryzuje czynniki kształtujące klimat w Polsce •omawia wpływ głównych mas powietrza na klimat i pogodę w Polsce •wyjaśnia, jak powstają najważniejsze wiatry lokalne w Polsce •wyjaśnia, na czym polega asymetria dorzeczy Wisły i Odry •opisuje na podstawie mapy cechy oraz walory Wisły i Odry •charakteryzuje i rozpoznaje typy wybrzeży Bałtyku •wskazuje na mapie główne rzeki Europy i Polski •wskazuje na mapie i nazywa największe, najgłębsze i najdłuższe jezioro w Polsce •wskazuje parki narodowe na mapie Polski •charakteryzuje wybrane parki narodowe w Polsce •wyznacza współrzędne skrajnych punktów Europy i Polski •wymienia główne źródła 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •rozróżnia konsekwencje położenia geograficznego oraz politycznego Polski •przedstawia czynniki kształtujące rzeźbę powierzchni Polski •rozpoznaje główne skały występujące na terenie Polski •podaje przykłady gospodarczego wykorzystania surowców mineralnych w Polsce •opisuje na podstawie map tematycznych rozkład temperatury powietrza oraz opadów atmosferycznych w Polsce •omawia ważniejsze typy jezior w Polsce •omawia niszczącą i budującą działalność Bałtyku •opisuje unikalne na skalę światową obiekty przyrodnicze objęte ochroną na terenie Polski •wskazuje na mapie parki narodowe oraz podaje przykłady rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody występujących na obszarze własnego regionu •wyjaśnia wpływ zmienności pogody w Polsce na rolnictwo, transport i turystykę •ocenia znaczenie gospodarcze rzek i jezior w Polsce • 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> •wykazuje zależność między występowaniem zlodowaceń w Europie a współczesnym ukształtowaniem powierzchni Polski •opisuje wpływ wydobycia surowców mineralnych na środowisko przyrodnicze •omawia na wybranych przykładach wpływ wylesiania dorzeczy, regulacji koryt rzecznych, stanu wałów przeciwpowodziowych, zabudowy obszarów zalewowych i sztucznych zbiorników wodnych na wezbrania oraz występowanie i skutki powodzi w Polsce •podaje argumenty przemawiające za koniecznością zachowania walorów dziedzictwa przyrodniczego •planuje wycieczkę do parku narodowego lub rezerwatu przyrody •wskazuje na mapie ogólnogeograficznej Polski główne krainy geograficzne kraju •zna wybrane, polskie pasma górskie oraz ich szczyty •

<ul style="list-style-type: none"> wymienia funkcje lasów zna skrajne punkty Polski 		zanieczyszczeń Morza Bałtyckiego		
---	--	----------------------------------	--	--

2. Ludność i urbanizacja w Polsce

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy państw sąsiadujących z Polską i zna ich stolice wskazuje na mapie administracyjnej Polski poszczególne województwa i ich stolice wyjaśnia znaczenie terminów: <i>przyrost naturalny</i>, <i>wyż demograficzny</i>, <i>niż demograficzny</i>, <i>gęstość zaludnienia</i>, <i>migracja</i>, <i>emigracja</i>, <i>imigracja</i>, <i>saldo migracji</i>, <i>przyrost rzeczywisty</i>, <i>współczynnik przyrostu rzeczywistego</i>, <i>migracje wewnętrzne</i>, <i>struktura zatrudnienia</i>, <i>bezrobocie</i>, <i>miasto</i>, <i>wskaźnik urbanizacji</i>, <i>aglomeracja monocentryczna</i>, <i>aglomeracja policentryczna (konurbacja)</i> <i>bezrobocie</i>, <i>ludność aktywna zawodowo</i> odczytuje dane dotyczące struktury płci i wieku oraz średniej długości trwania życia w Polsce na podstawie danych statystycznych wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Polsce wyjaśnia znaczenie terminu wymienia przyczyny migracji wewnętrznych odczytuje dane dotyczące wielkości i kierunków emigracji z Polski wymienia mniejszości narodowe w Polsce wskazuje na mapie Polski regiony zamieszkiwane przez mniejszości narodowe 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> prezentuje na podstawie danych statystycznych zmiany liczby ludności Europy i Polski po II wojnie światowej omawia przestrzenne zróżnicowanie współczynnika przyrostu naturalnego w Polsce omawia na podstawie danych statystycznych średnią długość trwania życia Polaków na tle europejskich społeczeństw wyjaśnia, czym są ekonomiczne grupy wieku wyjaśnia przyczyny zróżnicowania gęstości zaludnienia w Polsce omawia na podstawie mapy tematycznej przestrzenne zróżnicowanie gęstości zaludnienia w Polsce podaje najważniejsze cechy migracji wewnętrznych w Polsce wymienia główne przyczyny migracji zagranicznych w Polsce określa kierunki napływu imigrantów do Polski charakteryzuje mniejszości narodowe, mniejszości etniczne i społeczności etniczne w Polsce podaje przyczyny bezrobocia w Polsce podaje przyczyny rozwoju największych miast w Polsce podaje przykłady miast o różnych funkcjach w Polsce wymienia typy zespołów miejskich w Polsce i podaje ich przykłady 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> oblicza współczynnik przyrostu naturalnego omawia czynniki wpływające na liczbę urodzeń w Polsce porównuje udział poszczególnych grup wiekowych ludności w Polsce na podstawie danych statystycznych oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia Polski opisuje na podstawie mapy cechy rozmieszczenia ludności w Polsce opisuje skutki migracji zagranicznych w Polsce porównuje przyrost rzeczywisty ludności w Polsce i w wybranych państwach Europy omawia przyczyny migracji wewnętrznych w Polsce określa na podstawie danych statystycznych różnice między strukturą zatrudnienia ludności w poszczególnych województwach porównuje wskaźnik urbanizacji w Polsce i wybranych krajach Europy analizuje rozmieszczenie oraz wielkość miast w Polsce omawia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w wybranych państwach Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia strukturę płci i strukturę wieku ludności Polski na tle tych struktur w wybranych państwach europejskich na podstawie piramidy płci i wieku oblicza przyrost rzeczywisty i współczynnik przyrostu rzeczywistego w Polsce charakteryzuje skutki migracji wewnętrznych w Polsce wyjaśnia wpływ migracji na strukturę wieku ludności obszarów wiejskich omawia przyczyny rozmieszczenia mniejszości narodowych w Polsce przedstawia strukturę wyznaniową Polaków na tle innych państw Europy omawia pozytywne i negatywne skutki urbanizacji omawia wpływ migracji do stref podmiejskich na przekształcenie struktury demograficznej okolic Krakowa i Warszawy określa zmiany w użytkowaniu i zagospodarowaniu stref podmiejskich na przykładzie Krakowa i Warszawy analizuje konsekwencje starzenia się społeczeństwa 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> analizuje na podstawie dostępnych źródeł ekonomiczne skutki utrzymywania się niskich lub ujemnych wartości współczynnika przyrostu naturalnego w krajach Europy i Polski analizuje skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności w Polsce ukazuje na wybranych przykładach wpływ procesów migracyjnych na strukturę wieku i zmiany zaludnienia obszarów wiejskich analizuje na podstawie dostępnych źródeł skutki bezrobocia w Polsce omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące w procesie urbanizacji w Polsce po II wojnie światowej identyfikuje na wybranych przykładach związku między rozwojem dużych miast a zmianami w użytkowaniu i zagospodarowaniu terenu, w stylu zabudowy oraz w strukturze demograficznej w strefach podmiejskich
--	---	---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje z danych statystycznych wielkość zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki • odczytuje z mapy zróżnicowanie przestrzenne bezrobocia w Polsce i w Europie • wymienia największe miasta Polski i wskazuje je na mapie • wymienia funkcje miast • odczytuje z danych statystycznych wskaźnik urbanizacji w Polsce i w wybranych krajach Europy • wymienia przyczyny migracji do stref podmiejskich • wymienia przyczyny wyludniania się wsi oddalonych od dużych miast 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między aglomeracją monocentryczną a aglomeracją policentryczną • omawia przyczyny migracji do stref podmiejskich 			
--	--	--	--	--

3. Rolnictwo i przemysł Polski

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia funkcje rolnictwa • wymienia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa w Polsce • wymienia na podstawie map tematycznych regiony rolnicze w Polsce • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>plon, zbiór, areal, chów, pogłowie</i> • wymienia główne uprawy w Polsce • wymienia główne zwierzęta gospodarskie w Polsce • wskazuje na mapie obszary chowu zwierząt gospodarskich • wymienia funkcje przemysłu • wymienia podstawowe cechy gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej • wymienia źródła energii • wymienia typy elektrowni • wymienia główne źródła energii • wymienia największe porty morskie w Polsce i wskazuje je na mapie • wymienia źródła zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Polsce • przedstawia znaczenie gospodarcze głównych upraw i produkcji zwierzęcej w Polsce • prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę upraw w Polsce • wymienia główne rejony warzywnictwa i sadownictwa w Polsce • wymienia czynniki lokalizacji chowu bydła, trzody chlewnej i drobiu w Polsce • omawia cechy polskiego przemysłu • wymienia przyczyny zmian w strukturze przemysłu Polski • omawia cechy gospodarki Polski przed 1989 rokiem i po nim • opisuje wielkość produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych • podaje przyczyny rozwoju energetyki wiatrowej i słonecznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje regiony rolnicze o najkorzystniejszych warunkach do produkcji rolnej w Polsce • przedstawia strukturę użytkowania ziemi w Polsce na tle innych krajów Europy • opisuje rozmieszczenie przemysłu w Polsce • prezentuje na podstawie danych statystycznych strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce na tle wybranych krajów Europy • wyjaśnia wpływ warunków pozaprzyrodniczych na wykorzystanie OZE w województwach pomorskim i łódzkim • opisuje na podstawie danych statystycznych strukturę przeładunków w polskich portach morskich • charakteryzuje wpływ poszczególnych sektorów gospodarki na stan środowiska • wymienia źródła zanieczyszczeń 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje czynniki wpływające na rozmieszczenie upraw w Polsce • omawia rozwój przemysłu w Polsce po II wojnie światowej • analizuje przyczyny i skutki restrukturyzacji polskiego przemysłu • omawia na podstawie dostępnych źródeł zmiany zachodzące współcześnie w polskiej energetyce • wymienia korzyści płynące z wykorzystania źródeł odnawialnych do produkcji energii • określa na podstawie dostępnych źródeł uwarunkowania rozwoju gospodarki morskiej w Polsce • omawia rozwój przemysłu stoczniowego w Polsce • analizuje na podstawie danych statystycznych stopień zanieczyszczenia wód śródlądowych • omawia skutki zanieczyszczenia środowiska naturalnego • ustala na podstawie dostępnych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonuje na podstawie danych statystycznych analizy zmian pogłowia wybranych zwierząt gospodarskich w Polsce po 2000 roku i wyjaśnia ich przyczyny • wykazuje na podstawie dostępnych źródeł wpływ przemian politycznych i gospodarczych w Polsce po 1998 roku na zmiany struktury zatrudnienia w wybranych regionach kraju • analizuje na wybranych przykładach warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze sprzyjające produkcji energii ze źródeł odnawialnych i nieodnawialnych lub ograniczające tę produkcję oraz określa ich wpływ na rozwój energetyki
---	---	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny kwaśnych opadów 	<p>w województwach pomorskim i łódzkim</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia rodzaje zanieczyszczeń i ich źródła 	<p>komunalnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapie Polski elektrownie ciepłone, wodne i niekonwencjonalne • Omawia znaczenie poszczególnych sektorów gospodarki na rozwój i funkcjonowanie państwa 	<p>źródeł, w których regionach w Polsce występuje największe zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego</p>	
--	---	---	---	--

4. Usługi w Polsce

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady różnych rodzajów usług w Polsce • wyjaśnia znaczenie terminu <i>komunikacja, spedycja, eksport, import, bilans handlu zagranicznego, turystyka, walory turystyczne, infrastruktura turystyczna</i> • wyróżnia rodzaje transportu w Polsce • wskazuje na mapie Polski porty lotnicze • wyróżnia rodzaje łączności • wymienia państwa będące głównymi partnerami handlowymi Polski • wymienia regiony turystyczne Polski i wskazuje je na mapie • wymienia główne atrakcje turystyczne Polski na przykładzie wybranych regionów 	<p>• Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia rodzaje transportu lądowego w Polsce • omawia na podstawie map tematycznych gęstość dróg kołowych i sieci kolejowej w Polsce • omawia na podstawie mapy sieć autostrad i dróg ekspresowych • wymienia towary, które dominują w polskim handlu zagranicznym • wymienia rodzaje usług, które rozwijają się dzięki wzrostowi ruchu turystycznego • omawia czynniki rozwoju turystyki • wymienia polskie obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i> i wskazuje je na mapie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia usługi jako sektor gospodarki oraz ich rolę w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju • charakteryzuje udział poszczególnych rodzajów transportu w przewozach pasażerów i ładunków • omawia ruch pasażerski w portach lotniczych Polski • wskazuje na mapie tematycznej przykłady miejsc, w których przebieg autostrad i dróg ekspresowych sprzyja powstawaniu centrów logistycznych • przedstawia przyczyny niskiego salda bilansu handlu zagranicznego w Polsce • charakteryzuje polskie obiekty znajdujące się na <i>Liście światowego dziedzictwa UNESCO</i> • charakteryzuje na przykładach walory turystyczne Polski • ocenia na podstawie dostępnych źródeł atrakcyjność turystyczną wybranego regionu Polski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny zróżnicowania sieci transportowej w Polsce • określa znaczenie transportu w rozwoju gospodarczym Polski • prezentuje na podstawie dostępnych źródeł problemy polskiego transportu wodnego i lotniczego • omawia rolę transportu morskiego w rozwoju innych działów gospodarki • ocenia znaczenie handlu zagranicznego dla polskiej gospodarki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje związki między transportem morskim a lokalizacją inwestycji przemysłowych i usługowych na przykładzie Trójmiasta • podaje przykłady sukcesów polskich firm na arenie międzynarodowej
---	--	--	--	--

5. Mój region i moja mała ojczyzna

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminu <i>region</i> • wskazuje położenie swojego regionu na mapie ogólnogeograficznej Polski • wymienia i wskazuje na mapie ogólnogeograficznej sąsiednie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje środowisko przyrodnicze regionu oraz określa jego główne cechy na podstawie map tematycznych • wyróżnia najważniejsze cechy gospodarki regionu na podstawie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuje genezę rzeźby terenu swojego regionu • prezentuje główne cechy struktury demograficznej ludności regionu • prezentuje główne cechy gospodarki regionu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) przyrodnicze i kulturowe walory swojego regionu • prezentuje na podstawie informacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykazuje na podstawie obserwacji terenowych przeprowadzonych w wybranym miejscu własnego regionu zależności między elementami środowiska geograficznego
--	---	---	---	---

<p>regiony</p> <ul style="list-style-type: none"> •wymienia najważniejsze walory przyrodnicze regionu •wyjaśnia znaczenie terminu <i>mała ojczyzna</i> •przedstawia źródła informacji o małej ojczyźnie •wymienia walory środowiska geograficznego małej ojczyzny 	<p>danych statystycznych i map tematycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> •rozpoznaje w terenie obiekty charakterystyczne dla małej ojczyzny i decydujące o jej atrakcyjności 	<ul style="list-style-type: none"> •opisuje walory środowiska geograficznego małej ojczyzny 	<p>wyszukanych w różnych źródłach i w dowolnej formie (np. prezentacji multimedialnej, plakatu, wystawy fotograficznej) atrakcyjność osadniczą oraz gospodarczą małej ojczyzny jako miejsca zamieszkania i rozwoju określonej działalności gospodarczej</p> <ul style="list-style-type: none"> •projektuje na podstawie wyszukiwanych informacji trasę wycieczki krajoznawczej po własnym regionie 	<ul style="list-style-type: none"> •projektuje na podstawie własnych obserwacji terenowych działania służące zachowaniu walorów środowiska geograficznego (przyrodniczego i kulturowego) oraz poprawie warunków życia lokalnej społeczności •omawia historię małej ojczyzny na podstawie dostępnych źródeł
---	---	--	---	--